32 813 Kabinetsaanpak Klimaatbeleid

33 576 Natuurbeleid

Nr. 1587 Brief van de minister van Klimaat en Groene Groei

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 9 oktober 2026

Hierbij stuur ik u een reactie op het manifest dat natuur- en milieuorganisaties, verenigd in de Groene 11, in november jl. met de vaste commissie voor Klimaat en Groene Groei hebben gedeeld.[1] Daarin beschrijven ze tien voorwaarden voor natuur- en klimaatbeleid. De Kamer heeft gevraagd om een reactie op dit manifest.

Het kabinet onderschrijft dat voor een schoner en welvarender Nederland een sterke natuur en een verduurzaamde industrie van essentieel belang zijn en werkt door aan de klimaatdoelen en het bouwen aan een schone en veilige toekomst. Ook blijft het kabinet investeren in doorontwikkeling van het energiesysteem, onder andere via de substantiële inzet op de SDE+, de *contracts of difference* voor wind op zee en de productie van groen gas en groene waterstof. De inzet op energiebesparing gaat onverminderd door en het kabinet gaat werken aan nieuwe maatwerkafspraken voor clusters of gebieden. Daarnaast blijft verduurzaming van woningen en het betaalbaar houden van de energierekening prioriteit, bijvoorbeeld via het Nationaal Isolatie Programma en het uitfaseren van de energielabels E, F en G in de huursector.

Een toekomstbestendig voedselsysteem is voor dit kabinet een van de belangrijkste prioriteiten. Daarvoor heeft het kabinet onder andere een forse uitbreiding van de middelen voorgenomen en de inzet van Agrarisch Natuurbeheer (ANB). Op zee en grote wateren zet dit kabinet in op een voedselwinning binnen de draagkracht van het ecosysteem. Om hieraan bij te dragen heeft het kabinet onder andere middelen beschikbaar gesteld om innovaties in de visserij en aquacultuur op het gebied van duurzaamheid te stimuleren en wordt onderzoek gedaan naar innovaties in de visserij om de duurzaamheid verder te vergroten.

Het kabinet onderschrijft de urgentie om Nederland van het stikstofslot te halen. Met het instellen van de Taskforce landbouw, natuur en stikstof kiest het kabinet voor een samenhangende aanpak[2] die gericht is op het identificeren van drukfactoren en het wegnemen ervan, de structurele reductie van stikstofemissies, herstel van natuur en het bieden van perspectief aan sectoren als landbouw, bouw en industrie. Bij het uitwerken van de samenhangende aanpak wordt gebruik gemaakt van de plannen die de afgelopen jaren reeds zijn gemaakt en wordt doorgepakt op al lopende initiatieven.

Ook voor de verbetering van de waterkwaliteit zet het kabinet zich in tegen de achtergrond van de Kaderrichtlijn Water (KRW) met het impulsprogramma, inzet op het KRW-proof maken van industriële vergunningen, verscherpt toezicht (bijvoorbeeld in glastuinbouwgebieden) en extra investeringen in rioolwaterzuiveringen.

---

[1] Manifest-Natuur-en-klimaat-zijn-geen-bijzaak-maar-noodzaak.pdf

[2] “Samenhangende aanpak Landbouw, Natuur en Stikstof”; Kamerstuk 36800-XIV, nr. 83

Samengevat zet het kabinet deze periode volop in op zowel het halen van klimaatdoelen als het robuust maken van de natuur. Het werken aan deze opgaves kan heel goed hand in hand, door energie- en klimaatprojecten natuurinclusief aan te pakken. Zowel vanuit het Rijk als andere overheden en marktpartijen (verenigd in het Collectief Natuurinclusief) worden hier stappen op gezet.

De dialoog met maatschappelijke organisaties is een belangrijk onderdeel hierbij. Het kabinet is de Groene 11 daarom zeer erkentelijk voor dit manifest en ziet ernaar uit om ook de komende jaren in gesprek te blijven over knelpunten, kansen en oplossingen.

De minister van Klimaat en Groene Groei,
S. van Veldhoven-van der Meer